

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΟΥΣ ΑΓΡΙΑΝΟΥΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

22-4-1947

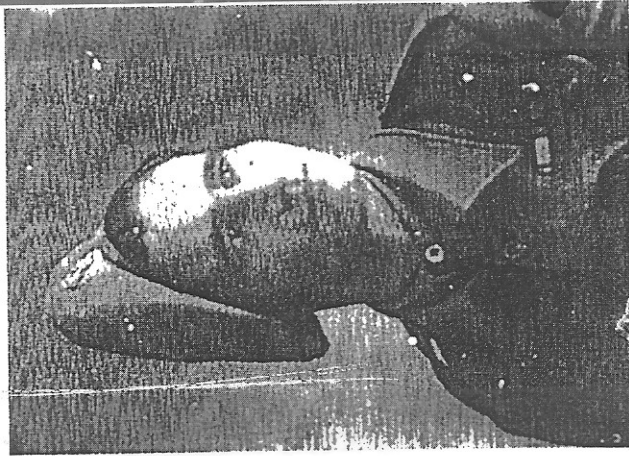

ΕΡΕΥΝΑ — ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ

Κων/νος Νικ Καφαλούκος Ενωμοτάρχης

Ο Κώστας Καφαλούκος (αδελφός του Ηρακλή) γεννήθηκε στην Αμερική, όπου είχαν μεταναστεύσει οι γονείς του. Ήταν το πρώτο παιδί μιας πολυμελούς οικογένειας. Επέστρεψε στην Ελλάδα έχοντας και την Αμερικανική υπηκοότητα, όταν ο πατέρας του, που είχε επιχείρηση εκεί, γύρισε στην πατρίδα για να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία.

Παρέμειναν στην Ελλάδα και ο νεαρός Κώστας, στην κατοχή θέλησε να φύγει για τη Μέση Ανατολή. Έκανε δυο απόπειρες αλλά οι τούρκοι αφού τους ξυλοφόρτωναν τους γύριζαν πίσω. Την τρίτη φορά τα κατάφερε και κατατάχθηκε στην Ταξιαρχία του Ρίμνι με το βαθμό του λοχία.

Μετά το τέλος του πολέμου, επειδή δεν είχε μαζί του ταξιδιωτικά έγγραφα, δεν μπόρεσε να φύγει απευθείας για την Αμερική και γύρισε πίσω στην Ελλάδα. Έστειλε τα δικαιολογητικά για να μπορέσει να φύγει αλλά η φωτογραφία που έστειλε ήταν με στρατιωτική στολή. Του ζήτησαν φωτογραφία με πολιτικά ρούχα αλλά πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία για την αναχώρησή του στρατεύθηκε στη Χωροφυλακή

ΕΠΙΣΤΑΣ ΓΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΟΣ
22 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1947

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

ΠΑΝΑΓΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΑΤΣΑΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΥΠΟΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

ΜΠΕΡΕΚΗΛΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΑΣ
ΒΛΑΣΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΓΕΡΑΜΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΡΕΘΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΣΥΜΠΕΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΕΣ

ΑΦΑΝΑΣΙΟΥ ΦΩΦΑΝΗΣ
ΑΓΡΕΦΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΑΥΒΑΝΤΙΑΔΗΣ ΘΩΔΩΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΟΜΗΤΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΒΑΣΙΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΙΟΣ
ΒΟΛΙΓΙΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΟΥΤΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
ΒΡΕΤΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΑΡΟΥΝΗΣ ΑΔΕΛΦΑΝΤΟΣ
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΓΚΑΒΑΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΔΕΝΔΕΑΣ ΙΑΚΩΒΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΦΩΤΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΕΡΝΙΚΟΣ ΘΙΑΔΕΜΑΧΟΣ
ΦΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΚΑΖΗΠΙΑΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΚΑΛΕΜΙΑΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΚΑΛΛΑΒΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΑΛΥΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΑΡΑΜΠΙΛΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ
ΚΑΡΑΤΣΩΛΗΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ
ΚΑΣΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΚΑΦΑΛΟΥΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΟΡΦΙΑΤΗΣ ΛΙΟΝΥΣΙΟΣ
ΚΟΥΡΙΑΝΤΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
ΚΟΥΤΣΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΟΥΤΣΑΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΚΩΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΛΙΤΕΛΟΣ
ΛΕΒΕΝΤΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΛΕΩΝΙΔΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ
ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Η μάχη του Χαλκού

Ένα από τα σταθερά λημέρια του Δημ. Στρατού του Πάρωνα βρισκόταν στην θέση «Πηλαλίστρα», ένα αγροτικό υψίπεδο ανατολικά-νοτιοανατολικά των Τσιντζίνων, σε νοητή ευθεία τριών χιλιομέτρων. Σήμερα μια μισοσβυσμένη δασική ταμπέλα γράφει: Προς Γιάφκα...

Το βράδυ της 20ής Απριλίου 1947 μεγάλες δυνάμεις χιτών και χωροφυλάκων κύκλωσαν την Πηλαλίστρα, από κάποια απόσταση, περιμένοντας την αυγή για να επιτεθούν. Οι μαχητές όμως του συγκροτήματος αντιλήφθηκάν τον κλοιό και διολίσθησαν, ξυπόλητοι, έξω απ' αυτόν. Όταν το πρωί εξαπολύθηκε η επίθεση, δεν υπήρχε στον καταυλισμό άνθρωπος, παρά μόνον βελέντζες, καζάνια και μεταφορικά ζώα.

Μετά την αποτυχία οι περισσότερες επιτιθέμενες μονάδες αναχώρησαν για τις βάσεις τους, πλην του λόχου του Μοίραρχου Παναγέα, δύναμης 80 χωροφυλάκων, που κατέβηκαν στα Τσίντζινα και γλεντούσαν τη ...νίκη τους.

Την επομένη, 22 Απριλίου, φόρτωσαν τα... λάφυρα (βελέντζες, κεψέδες και καζάνια) και πήραν το δρόμο της επιστροφής στη βάση τους, τη Ζαραφώνα. Ακολούθησαν το δρόμο Τσίντζινα-Καρυά-Χαλκός-Ζαραφώνα.

Οι αντάρτες του συγκροτήματος της Πηλαλίστρας δεν είχαν απομακρυνθεί, αλλά περίμεναν τους αντιπάλους τους στη θέση «Χαλκός» των Αγριάνων, 2-3 χιλιόμετρα ανατολικά του χωριού, και 8 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά των Τσιντζίνων. Αποτελεί ιδανική θέση ενέδρας, καθώς πρόκειται για επιμήκη λεκανοειδή τοποθεσία που περιβάλεται από λόφους. Ανάμεσά τους περνάει ο δρόμος της Ζαραφώνας.

Ο Παναγέας δεν πήρε κανένα μέτρο ασφαλούς πορείας. Έτσι η μάχη που ακολούθησε ήταν σκληρή αλλά άνιση. Σκοτώθηκαν 40 χωροφύλακες και 7 αντάρτες, συνελήφτηκαν δε 39 χωροφύλακες. Ένας μόνον κατόρθωσε να διαφύγει. Καταστράφηκε δηλαδή ολόκληρος ο λόχος και πάρθηκαν πολλά όπλα και πυρομαχικά.

Οι προφορικές αφηγήσεις λένε πως οι αιχμάλωτοι ήταν φυλακισμένοι στο εκκλησάκι του Αι-Γιώργη, στην αρχή του Χαλκού. Τα πνεύματα ήταν πολύ οξυμένα λόγω της μάχης και των πρόσφατων δολοφονιών από τους χίτες, που ξεπερνούσαν τους 80. Έτσι όταν σε κάποια στιγμή οι αιχμάλωτοι αποπειράθηκαν να δραπετεύσουν, εκτελέστηκαν όλοι. Μέρος κι αυτό της μεγάλης τραγωδίας.

Τρίτη με (Πολεμο) βίμερα

